

Н.Ю. Гнатюк

СОЗОЛОГІЧНА ОЦІНКА ФЛОРИ БАСЕЙНУ РІЧКИ КРИНКИ

раритетна фракція флори, охорона, басейн річки Кринки

Вступ

Річка Кринка є правою притокою вищого порядку р. Міус і належить до басейну Азовського моря. За останні десятиріччя внаслідок розорювання долини, надмірного випасання, нерегульованої рекреації, забруднення води, зміни гідрологічного режиму через зарегулювання стоку, тощо рослинний покрив басейну річки Кринки зазнав значних змін внаслідок антропогенного навантаження. У зв'язку з розбудовою національної екомережі України, з метою збереження фіторізноманітності на ділянках з високою концентрацією раритетних видів все більшої актуальності набуває питання ботанічного дослідження сучасного стану рослинного покриву басейну Кринки та визначення його созологічної цінності.

Мета та завдання

Мета роботи – созологічна оцінка існуючої фіторізноманітності басейну Кринки як єдиної природної системи флористичних комплексів, з'ясування стану її охорони.

Об'єкти та методики досліджень

Об'єктом дослідження є раритетна фракція флори басейну річки Кринки.

Матеріалами послужили опубліковані дані [3–9, 11–15], власні флористичні списки та критично оброблені гербарні колекції Донецького ботанічного саду НАН України (DNZ).

Басейн Кринки (площею 2634 км²) розташований на південному макросхилі Донецького кряжу в межах Донецької (Шахтарський, Амвросіївський райони) та Луганської (Перевальський район) адміністративних областей. Згідно з флористичним районуванням південного сходу України [1], басейн Кринки належить до Голарктичного царства, Північнопалеарктичного підцарства, Паннонсько-Причорноморсько-Прикаспійської області, Причорноморсько-Донської провінції, Східнопричорноморської підпровінції, Донецького округу, Донецького району, Торецько-Луганського та Кринського підрайонів. Згідно геоботанічного районування України, басейн належить до Донецького лісостепоного округу дубових лісів, лучних та різнотравно-злакових та петрофітних степів Чорноморсько-Азовської степової підпровінції, Понтичної степової провінції, Лісостепоної підобласті, Євразійської степової області [2].

Результати досліджень та їх обговорення

Басейн річки Кринки є екологічним коридором державного рівня екологічної мережі України, в основі утворення якої лежать території природно-заповідного фонду (ПЗФ), які об'єднують природоохоронні та рекреаційні функції. В басейні річки Кринки в межах Донецької області функціонують 11 об'єктів ПЗФ загальною площею 10225,32 га, у тому числі 2 регіональних ландшафтних парку (РЛП) – «Донецький кряж» та «Зуївський» (загальною площею 8677,72 га); 6 заказників місцевого значення (ЗАКм) – «Урочище Плоске», «Урочище Розсоховате», «Урочище Софіївське», «Ліс по річці Кринка», «Пристенське», «Обушок» (загальною площею 1128,4 га); заказник загальнодержавного значення (ЗАКд) «Бердянський» (413 га); пам'ятка природи загальнодержавного значення (ППд) «Балка Гірка» (4 га); пам'ятка природи місцевого значення (ППм) «Балка Журавлева» (2 га) (рис. 1). Проектується створення ще одного ЗАКм «Балка Скелева» площею 117,8 га. Таким чином, площа заповідних об'єктів в басейні Кринки складає 3,9 % від загальної площі басейну річки та 8,5 % від загальної площі об'єктів ПЗФ Донецької області.

Флора басейну річки Кринки характеризується високою подібністю за видовим складом до флори басейну річки Міус [1]. За даними наших досліджень, флора басейну Кринки включає 1187 видів судинних рослин, що свідчить про високий рівень її багатства. Для порівняння, флора басейну Казенного Торця (загальна площа 5410 км²) включає 964 види судинних рослин [16].

Рис. 1. Картохема об'єктів природно-заповідного фонду (ПЗФ), що розташовані в басейні річки Кринки:

- 1 – ЗАКм «Урочище Плоске»,
- 2 – ЗАКм «Урочище Розсоховате»,
- 3 – ЗАКм «Урочище Софіївське»,
- 4 – проєктований ЗАКм «Балка Скелева»,
- 5 – РЛП «Донецький кряж»,
- 6 – РЛП «Зуївський»,
- 7 – ЗАКм «Ліс по річці Кринка»,
- 8 – ЗАКм «Пристенське»,
- 9 – ЗАКд «Бердянський»,
- 10 – ППд «Балка Гірка»,
- 11 – ЗАКм «Обушок».

Об'єкти ПЗФ позначено квадратом; флори-ізоляти, рекомендовані для включення до ПЗФ, позначено колом.

Високе флористичне багатство свідчить про порівняно незначний ступінь антропогенної трансформації рослинного покриву у даному річковому басейні.

Флора басейну Кринки характеризується значною кількістю цінних рослин, що охороняються на різних рівнях; рідкісними в районі досліджень та цінними в науковому та практичному відношеннях видів; наявністю ендемічних та реліктових видів.

У складі флори виявлено 157 видів, що належать до раритетної фракції. З них 11 видів рослин, що занесені до Червоного списку Міжнародного союзу охорони природи та природних ресурсів (МСОП) [7] (W), 11 видів – до Європейського Червоного списку тварин та рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі (E), 1 вид охороняється Бернською конвенцією (B), 46 видів, що занесені до Червоної книги України [18] (U), 88 видів – до Червоної книги Донецької області [17] (R) (рис. 2). Отже, досліджена територія характеризується досить високим показником флористичної рідкості на регіональному рівні і значно меншим – на державному та міжнародному.

За фітосозологічними категоріями, запропонованими Р.І. Бурдою [1] серед рідкісних видів виділено: 8 видів з малочисельними популяціями, які знаходяться під загрозою зникнення; 95 видів з різними типами рідкості; 48 видів, що скорочуються; 5 видів з невизначеною фітосозологічною категорією.

Серед рідкісних видів, що занесені до Червоного списку МСОП, Європейського Червоного списку, Червоної книги України та видів, що охороняються Бернською конвенцією та мають малочисельні популяції, які знаходяться під загрозою зникнення, виділено 1 власне ендемічний вид для басейну річки Кринки ендемічний вид та 3 види, що займають вузьку екологоценотичну нішу (табл.). У найбільш кількісній групі видів рослин з різними типами рідкості виділено: 12 видів, що мають антропогенну рідкісність, 18 видів – природно-історичну, 14 – ареальну,

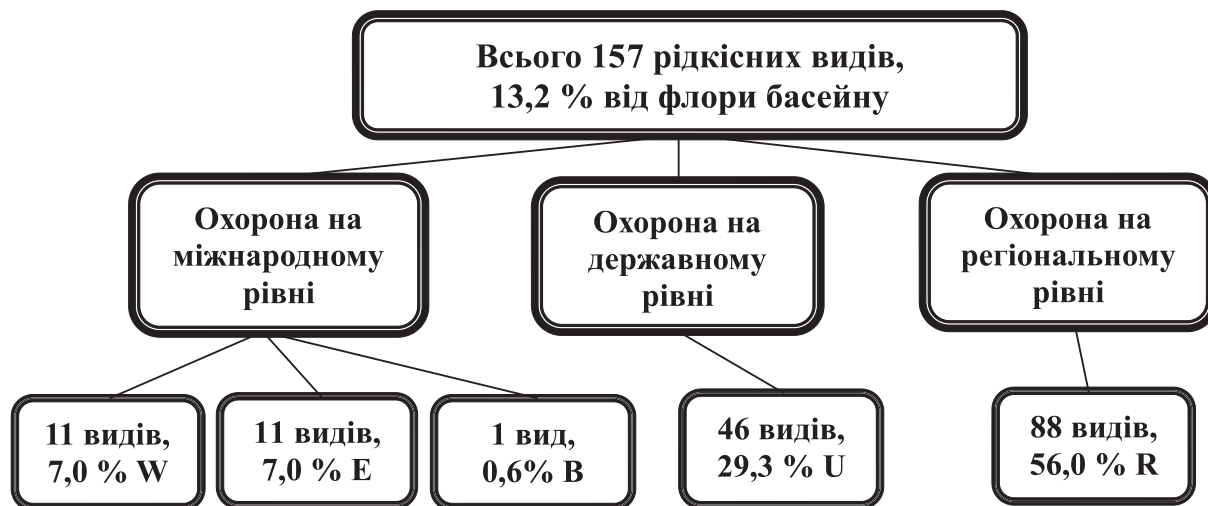

Рис. 2. Кількісні показники охорони рідкісних видів рослин флори басейну річки Кринки на міжнародному (W, E, B), державному (U) та регіональному рівнях (R).

5 – екоценологічну. В групі видів, що скорочуються виділено 25 видів, що скорочуються внаслідок антропогенного навантаження та 2 види, що скорочуються внаслідок природно-історичної реліктовості. З невизначеною фітосоціологічною категорією серед рідкісних видів флори басейну Кринки виділено 1 вид.

У флорі басейну Кринки виявлено 88 видів, що занесені тільки до Червоної книги Донецької області, серед яких такі види: *Acinos fominii* Des.-Shost., *Aconitum rogoviczii* Wissjul., *Adenophora lilifolia* (L.) Ledeb. ex A. DC., *Agrimonia procera* Wallr., *Alcea heldreichii* (Boiss.) Boiss., *Allium firmotunicatum* Fomin, *Amygdalus nana* L., *Anemone nemorosa* (L.) Holub., *A. sylvestris* L., *Artemisia nutans* Willd., *A. tanaitica* Klokov, *Arum elongatum* Steven, *Asarum europaeum* L., *Asplenium rutamuraria* L., *A. septentrionale* (L.) Hoffm., *A. trichomanes* L., *Astragalus albicaulis* DC., *A. asper* Jacq., *A. pubiflorus* DC., *Bassia hirsuta* (L.) Asch., *Brachypodium pinnatum* (L.) P.Beauv., *Campanula cervicaria* L., *C. macrostachya* Waldst. et Kit. ex Willd., *C. persicifolia* L., *C. trachelium* L., *Carex diluta* M.Bieb., *Centaurea ruthenica* Lam., *C. tanaitica* Klokov, *Cerastium pseudobulgaricum* Klokov, *Convallaria majalis* L., *Corydalis marschalliana* (Pall. ex Willd.) Pers., *C. solida* (L.) Clairv., *Crataegus klokovii* Ivaschin, *C. praearmata* Klokov, *Dianthus maeoticus* Klokov, *Dryopteris carthusiana* (Vill.) H.P.Fuchs, *Echium russicum* J.F.Gmel., *Ephedra distachya* L., *Equisetum sylvaticum* L., *E. telmateia* Ehrh., *Euphorbia cretophila* Klokov, *Ferula tatarica* Fisch. ex Spreng., *Gagea bohemica* (Zanschn.) Schult. et Schult. f., *G. maeotica* Artemcz., *Galium donetzkiensis* Ostapko, *G. glabricarpum* Ostapko, *Geranium linearilobum* DC., *Geum aleppicum* Jacq., *Haplophyllum ciliatum* Griseb., *Hedysarum grandiflorum* Pall., *Heliotropium suaveolens* M.Bieb., *Hypericum tetrapterum* Fr., *Inula helenium* L., *Iris halophila* Pall., *Jurinea centauroides* Klokov, *Krascheninnikovia ceratoides* (L.) Gueldenst., *Leersia oryzoides* (L.) Sw., *Leontodon danubialis* Jacq., *Linaria euxina* Velen., *Melampyrum cretaceum* Czern., *Mercurialis perennis* L., *Muscari neglectum* Guss., *Omphalodes scorpioides* (Haenke) Schrank, *Onosma polychromum* Klokov ex M.Pop., *Otites donetzica* (Kleopow) Klokov, *O. maeotica* Klokov, *Physalis alkekengi* L., *Physospermum cornubiense* (L.) DC., *Pilosella* × *glomerata* (Froel.) Fr., *Ranunculus cassubicus* L., *Rhaponticum serratuloides* (Georgi) Bobrov, *Rosa adenodonta* Dubovik, *R. diplodonta* Dubovik, *R. krynkensis* Ostapko, *Rumex euxinus* Klokov, *Salvia stepposa* Des.-Shost., *Scutellaria dubia* Taliev et Širj., *Sempervivum ruthenicum* Schnittsp. et C.B.Lehm., *Seseli peucedanoides* (M.Bieb.) Koso-Pol., *Spiraea litwinowii* Dobroc., *Teucrium scordium* L., *T. stevenianum* Klokov, *Trifolium caucasicum* Tausch, *Veronica serpyllifolia* L., *Vincetoxicum donetzicum* Ostapko, *V. flavum* Ostapko, *V. ucrainicum* Ostapko, *Viola cretacea* Klokov.

Таблиця. Фітосозологічні категорії рідкості видів раритетної фракції флори басейну річки Кринки

Вид*	Типи рідкості								
	види з мало-чисельними популяціями, які знаходяться під загрозою зникнення		рідкісні				види, що скорочуються		невизначені
	локальні ендеміки	види вузької екологоценотичної ніші	природно-історично	ареально	екоценологічно	антропогенно	природно-історично	антропогенно	
<i>Allium lineare</i> L. ^{UR}			+						
<i>Alyssum gymnopodium</i> P. Smirn. ^{UR}				+	+				
<i>Artemisia hololeuca</i> M.Bieb. ex Besser ^{WEUR}							+	+	
<i>Astragalus pallescens</i> M.Bieb. ^{WR}			+						
<i>Atraphaxis frutescens</i> (L.) K. Koch ^{UR}		+							
<i>Bulbocodium versicolor</i> (Ker. Gawl.) Spreng. ^{UR}						+			
<i>Calophaca wolgarica</i> (L. f.) DC. ^{EUR}			+			+			
<i>Caragana scythica</i> (Kom.) Pojark. ^{EUR}							+	+	
<i>Carex lachenalii</i> Schkuhr ^U						+			
<i>Centaurea taliewii</i> Kleopow ^{WUR}			+			+			
<i>Chamaecytisus kreczetoviczii</i> (Wissjul.) Holub ^{ER}			+						
<i>Chrysocythus wolgensis</i> Steven ^{UR}								+	
<i>Cleome donetzica</i> Tzvelev ^{UR}		+							
<i>Crambe aspera</i> M.Bieb. ^{EUR}			+						
<i>Crambe tataria</i> Sebeòk ^{UR}						+			
<i>Crataegus ucrainica</i> Pojark. ^{WER}			+						
<i>Crocus reticulatus</i> Steven ex Adams ^{UR}								+	
<i>Cystopteris fragilis</i> (L.) Bernh. ^{UR}								+	
<i>Delphinium rossicum</i> Litv. ^{UR}			+						
<i>Delphinium sergii</i> Wissjul. ^{UR}				+		+			
<i>Dianthus elongatus</i> C.A.Mey. ^{WER}								+	
<i>Dianthus pallidiflorus</i> Ser. ^{ER}								+	
<i>Diploxys cretacea</i> Kotov ^{UR}				+	+				
<i>Elytrigia cretacea</i> (Klokov et Prokud.) Klokov et Prokud. ^{UR}	+								
<i>Elytrigia stipifolia</i> (Czern. ex Nevski) Nevski ^{WEUR}								+	
<i>Epipactis helleborine</i> (L.) Crantz ^{UR}			+						
<i>Eremurus spectabilis</i> M.Bieb. ^{UR}			+						
<i>Erysimum krynkense</i> Lavrenko ^{EUR}				+					
<i>Fritillaria ruthenica</i> Wikstr. ^{UR}								+	
<i>Genista scythica</i> Pacz. ^{UR}			+						
<i>Gladiolus tenuis</i> M.Bieb. ^{UR}								+	
<i>Glycyrrhiza glabra</i> L. ^{UR}								+	
<i>Gypsophila glomerata</i> Pall. ex Adams ^{UR}		+							
<i>Hyacinthella pallasiana</i> (Steven) Losinsk. ^{WUR}								+	
<i>Koeleria talievii</i> Lavrenko ^{UR}				+					

Вид*	Типи рідкості								
	види з мало-чисельними популяціями, які знаходяться під загрозою зникнення		рідкісні				види, що скорочуються		невизначені
	локальні ендеміки	види вузької екологоценотичної ніші	природно-історично	ареально	екоценогічно	антропогенно	природно-історично	антропогенно	
<i>Listera ovata</i> (L.) R.Br. ^{UR}			+						
<i>Neottia nidus-avis</i> (L.) Rich. ^{UR}			+						
<i>Onosma tanaiticum</i> Klokov ^{UR}				+					
<i>Ornithogalum boucheanum</i> (Kunth) Asch. ^{UR}								+	
<i>Otites artemisetorum</i> Klokov ^E							+		
<i>Otites helmannii</i> (Claus) Klokov ^{ER}				+					
<i>Paeonia tenuifolia</i> L. ^{BUR}									+
<i>Palimbia salsa</i> (L. f.) Besser ^{UR}			+						
<i>Papaver maeoticum</i> Klokov ^{WR}				+					
<i>Pulsatilla nigricans</i> Störck ^{UR}									+
<i>Pulsatilla latifolia</i> Rupr. ^{UR}						+			
<i>Pulsatilla ucrainica</i> (Ugr.) Wissjul. ^{UR}									+
<i>Scorzonera austriaca</i> Willd. ^{UR}			+						
<i>Scrophularia donetzica</i> Kotov ^{EUR}				+			+		
<i>Scutellaria cretica</i> Juz. ^{UR}				+	+				
<i>Stipa asperella</i> Klokov et Ossycznjuk ^{UR}			+	+					
<i>Stipa borysthena</i> Klokov ^{UR}									+
<i>Stipa capillata</i> L. ^{UR}									+
<i>Stipa dasyphylla</i> (Czern. ex Lindem.) Trautv. ^{WUR}									+
<i>Stipa disjuncta</i> Klokov ^{UR}			+						
<i>Stipa grafiana</i> Steven ^{UR}									+
<i>Stipa joannis</i> Ğelak. ^{UR}							+		
<i>Stipa lessingiana</i> Trin. et Rupr. ^{UR}									+
<i>Stipa maeotica</i> Klokov et Ossycznjuk. ^{UR}				+					
<i>Stipa tirsia</i> Steven ^{UR}									+
<i>Stipa ucrainica</i> P.Smirn. ^{UR}									+
<i>Stipa zalesskii</i> Wilensky ^{WEUR}							+		
<i>Tulipa granitica</i> (Klokov et Zoz) Klokov ^{UR}						+	+		
<i>Tulipa ophiophylla</i> Klokov et Zoz ^{UR}									+
<i>Tulipa quercetorum</i> Klokov et Zoz ^{UR}									+
<i>Tulipa gesneriana</i> L. ^{UR}							+		
<i>Vincetoxicum intermedium</i> Taliev ^{ER}				+					
<i>Vincetoxicum maeoticum</i> (Kleopow) Barbar. ^{ER}				+					
<i>Vincetoxicum rossicum</i> (Kleopow) Barbar. ^{WR}			+						

Примітки: * Рівень правової охорони: W – Червоний список Міжнародного союзу охорони природи та природних ресурсів, E – Європейський Червоний список тварин та рослин, що знаходяться під загрозою зникнення у світовому масштабі, B – Бернська конвенція, U – Червона книга України, R – Червона книга Донецької області. Знаком «+» відмічено типи рідкості відповідного виду.

Серед рідкісних видів можна виділити реліктові види та погранично-ареальні. До групи реліктових належить 44 види. Із них (за Остапко, 2005) 3 міоценових (*Artemisia hololeuca*, *Calophaca wolgarica*, *Ephedra distachya*), 17 пліоценових (*Arum elongatum*, *Asplenium ruta-muraria*, *A. septentrionale*, *A. trichomanes*, *Atraphaxis frutescens*, *Cleome donetzica*, *Cystopteris fragilis*, *Eremurus spectabilis*, *Ferula tatarica*, *Gypsophila glomerata*, *Krascheninnikovia ceratoides*, *Leersia oryzoides*, *Palimbia salsa*, *Physospermum cornubiense*, *Seseli peucedanoides*, *Stipa asperella*, *Trifolium caucasicum*), 12 плейстоценових (*Campanula macrostachya*, *Caragana scythica*, *Chamaecytisus kreczetoviczii*, *Equisetum telmateia*, *Genista scythica*, *Glycyrrhiza glabra*, *Haplophyllum ciliatum*, *Hypericum tetrapterum*, *Leontodon danubialis*, *Muscari neglectum*, *Omphalodes scorpioides*, *Scutellaria dubia*) та 12 голоценових (*Anemone nemorosa*, *Asarum europaeum*, *Bulbocodium versicolor*, *Crambe aspera*, *C. tataria*, *Delphinium rossicum*, *Dryopteris carthusiana*, *Mercurialis perennis*, *Paeonia tenuifolia*, *Ranunculus cassubicus*, *Tulipa gesneriana*, *Veronica serpyllifolia*) [10]. Велика кількість реліктових видів свідчить про давній вік дослідженої флори.

Виділення серед рідкісних видів погранично-ареальних дозволило встановити, що у 11 видів на Донецькому кряжі проходить південна межа ареалу, з них 3 види диз'юнктивні (*Aconitum rogoviczii*, *Delphinium sergii*, *Mercurialis perennis*); у 8 видів на Донецькому кряжі проходить північна межа ареалу, з них 4 види диз'юнктивні (*Arum elongatum*, *Eremurus spectabilis*, *Rumex euxinus*, *Trifolium caucasicum*), у 3 диз'юнктивних видів (*Atraphaxis frutescens*, *Calophaca wolgarica*, *Equisetum telmateia*) – західна межа ареалу, у 2-х диз'юнктивних (*Crataegus praearmata*, *Leontodon danubialis*) – східна, південно-західна у 3-х видів, північно-східна у 1-го виду, північно-західна у 1-го, південно-східна у 1-го, північно-східна – 1-го, також виділено 8 видів, які не є погранично-ареальними, але являються диз'юнктивними (*Alcea heldreichii*, *Allium firmotunicatum*, *Campanula macrostachya*, *Caragana scythica*, *Genista scythica*, *Otites helmannii*, *Physospermum cornubiense*, *Viola cretacea*).

Наявність високої різноманітності рідкісних видів у басейні Кринки пояснюється внутрішньо-ландшафтною екологічною різноманітністю. У еколого-ценологічному відношенні серед рідкісних видів найбільш представленими є степова (45 видів), петрофітна (52 вида) та неморальнолісова (37 видів) групи. У зволжених екотопах зростають 6 видів та лише 9 видів на луках.

Серед флористичних підрайонів, до яких належить басейн Кринки, найбагатшим на рідкісні види є Кринський (137 видів), що, можливо, обумовлено кращою флористичною дослідженістю цього підрайону.

За кількістю місцезнаходжень в басейні Кринки серед рідкісних видів 101 вид зустрічається дуже рідко (відомі з 1–5 місцезнаходжень [19]); 26 видів – зустрічаються рідко (відомі з 6–10 місцезнаходжень); 23 види – зустрічаються спорадично (відомі з 11–25 місцезнаходжень); і лише 8 видів зустрічаються часто (відомі більше ніж з 25 місцезнаходжень). Не забезпечено охороною в межах територій ПЗФ 24 рідкісних види, що належать до дуже рідкісних, з них 16 видів, що занесені до Червоної книги Донецької області [17]. Це насамперед декоративні та лікарські види, що традиційно знищуються необмеженим збором – *Adenophora lilifolia*, *Astragalus pubiflorus*, *Crataegus klokovii*, *Dryopteris carthusiana*, *Equisetum telmateia*, *Glycyrrhiza glabra*, *Jurinea centauroides*, *Onosma polychroma*, *Palimbia salsa*, *Rosa krynkensis*, *Teucrium scordium*. Також поза межами територій ПЗФ залишилися такі види, що занесені до Червоної книги України, – *Delphinium sergii*, *Gypsophila glomerata*, *Koeleria talievii*, *Listera ovata*, *Scutellaria cretica*, *Spiraea litwinowii*, *Stipa asperella*, *S. maotica*.

Висновки

Таким чином, флора басейну Кринки має високу флористичну репрезентативність та унікальність в фітосоціологічному плані. Майже 85 % видів флори басейну виявлено на території об'єктів ПЗФ, з них 133 види – рідкісні. Але 14,7% рідкісних видів залишилися без охорони. Зростання рідкісних видів з різним ступенем охорони на територіях, що не включені в ПЗФ, ставить під загрозу їхнє існування. Підсумовуючи наведене вище, слід зробити висновок, що мережа об'єктів ПЗФ в басейні Кринки не охоплює всі ботанічно цінні локалітети. Розширення та вдосконалення територій ПЗФ є актуальним завданням, вирішення якого полягає в організації нових флористичних резерватів, що дозволить значною мірою підвищити ступінь забезпеченості охороною рідкісних видів на території басейну Кринки.

1. Бурда Р.И. Антропогенная трансформация флоры / Раиса Ивановна Бурда. – Киев: Наук. думка, 1991. – 169 с.
2. Дідух Я.П. Геоботанічне районування України та суміжних територій / Я.П. Дідух, Ю.Р. Шеляг-Сосонко // Укр. ботан. журн. – 2003. – Т. 60, №1. – С. 6–17.
3. Донбас заповідний. Науково-інформаційний довідник-атлас / [під заг. ред. С.С. Куруленка, С.В. Третьякова]. – Донецьк: ДФ ДП КПК Мінкоресурсів України, 2003. – 160 с.
4. Заповедная природа Донбасса: Путеводитель / [Сост. А.З. Дидова]. – Донецьк: Донбасс, 1987. – 168 с.
5. Кондратюк Є.М. Ботаніко-географічна характеристика лісового заказника „Бердянський” / Є.М. Кондратюк, Р.І. Бурда, В.М. Остапко // Укр. ботан. журн. – 1986. – Т. 43, № 1. – С. 76–80.
6. Остапко В.М. О распространении на юго-востоке Украины некоторых раритетных видов растений / В.М. Остапко, В.К. Тохтарь, Е.Г. Муленкова и др. // Промышленная ботаника. – 2004. – Вып. 4. – С. 177–182.
7. Остапко В.М. Раритетний флорофонд юго-востока України (хорология). / Владимир Михайлович Остапко. – Донецьк: ООО „Лебедь”, 2001. – 121 с.
8. Остапко В.М. Рідкісні та зникаючі види флори регіонального ландшафтного парку «Донецький кряж» / В.М. Остапко, Г.С. Назаренко, Н.Ю. Гнатюк та ін. // Промышленная ботаника. – 2005. – Вып. 5. – С. 233–237.
9. Остапко В.М. Фитосозологическая оценка регионального ландшафтного парка „Зуевский” (Донецкая обл.) / В.М. Остапко, А.К. Поляков // Промышленная ботаника. – 2003. – Вып. 3. – С. 44–51.
10. Остапко В.М. Эйдологические, популяционные и ценогические основы фитосозологии на юго-востоке Украины. / Владимир Михайлович Остапко. – Донецьк: ООО „Лебедь”, 2005. – 408 с.
11. Перегрим М. М. Рідкісні та зникаючі види флори Донецького кряжу: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. біол. наук: спец. 03.00.05 „Ботаніка” / М. М. Перегрим. – Київ, 2006. – 19 с.
12. Перегрим М.М. *Crocus reticulatus* Steven ex Adams на Донецькому кряжі / М.М. Перегрим // Інтродукція рослин. – 2004. – № 4. – С. 61–67.
13. Перегрим М.М. *Fritillaria ruthenica* Wikstr. на Донецькому кряжі / М.М. Перегрим, І.П. Накоп'юк // Інтродукція рослин. – 2005. – №1. – С. 3–10.
14. Перегрим М.М. До питання про флору Донецького кряжу / М.М. Перегрим // Відновлення порушених природних екосистем: міжнар. наук. конф. 24–27 вересня 2002 р.: тези. – Донецьк, 2002. – С. 322–324.
15. Перегрим М.М. Нові флористичні знахідки на Донецькому кряжі / М.М. Перегрим, Л.І. Лесняк, О.М. Перегрим // Укр. ботан. журн. – 2004. – Т. 61, № 5. – С. 79–83.
16. Приходько С.А. Адаптация флоры бассейна Казенного Торца к антропогенным влияниям: автореф. дис. на соискание науч. степени канд. биол. наук.: спец. 03.00.05 «Ботаника» / С.А. Приходько. – Киев, 1994. – 21 с.
17. Червона книга Донецької області: рослинний світ (рослини, що підлягають охороні в Донецькій області) / [під заг. ред. В.М. Остапко]. – Донецьк.: Новая печать, 2010. – 432 с.
18. Червона книга України. Рослинний світ / [під заг. ред. Я.П. Дідуха]. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 900 с.
19. Чопик В.І. Високогірна флора Українських Карпат / Володимир Іванович Чопик. – Київ: Наук. думка, 1976. – 270 с.

Донецький ботанічний сад НАН України

Надійшла 16.07.2010

УДК 581.9 (477.60)

СОЗОЛОГІЧНА ОЦІНКА ФЛОРИ БАСЕЙНУ РІЧКИ КРИНКИ

Н.Ю. Гнатюк

Донецький ботанічний сад НАН України

Наведено дані про фітосозологічну цінність басейну річки Кринки. Проведено розподілення 157 видів раритетної фракції флори басейну річки Кринки за фітосозологічними категоріями, відмічено реліктові та погранично-ареальні види.

UDC 581.9 (477.60)

SOZOLOGICAL ASSESSMENT OF THE FLORA OF THE RIVER KRYNKA BASIN

N.Yu.Gnatiuk

Donetsk Botanical Garden, National Academy of Sciences of Ukraine

The figures on phytosozological value of the river Krynka basin have been given. The distribution of 157 species of rare flora fraction of the river Krynka basin according to phytosozological categories, relict and boundary-habitat species has been carried out.